

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПРАВНИ НАУКИ“

Приета от ФС (протокол №11/ 25.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №11/ 15.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(Доц. д-р Даниела Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОСНОВИ НА ПРАВОТО”

ЗА СПЕЦ: Всички специалности (без „Информатика и компютърни науки“ и „Мобилни и уеб технологии“); ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 1; СЕМЕСТЪР: 2

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д-р Андрияна Андреева)

2.
(доц. д-р Галина Йолова-Паскалева)

3.
(доц. д-р Дарина Димитрова)

Ръководител катедра:
„Правни науки“ (доц. Д-р Галина Йолова-Паскалева)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната програма обхваща тематика от основни публичноправни и частноправни отрасли, в това число – обща теория на правото, конституционно, административно, осигурително, наказателно, гражданско, облигационно право – обща и специална част, вещно и трудово право.

Лекционният курс следва класическата структура на отделните правни отрасли, като тематиката се предлага в логическата ѝ последователност, създавайки фундаментални знания за основни понятия и правни институти от националната правна система.

Целта е бъдещите икономисти да знаят същността на основополагащите въпроси на правото, предвид мястото и ролята, която ще заемат и изпълняват в управлението на икономиката в условията на пазарно стопанство.

Очакваните резултати от лекционния курс включват овладяване на основни правни знания, познаване и прилагане в практиката на съответната нормативната материя, прилагане на знанията при решаване на правни казуси и формиране на нови знания свързани с икономическата професия.

Прилаганите методи в обучението, а именно: решаване на практически задачи и казуси, посещения в практиката, участие в проблемни семинари и дискусии с представители на юридическата практика, работа със специализирана нормативна материя и свързано с това усвояване на специална правна терминология следва да допринесат за развитието на следните ключови компетентности: гражданска, предприемаческа, езикова и личностна.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. ОБЩО УЧЕНИЕ ЗА ПРАВОТО		3	2	
1.1.	Възникване и същност на правото. Източници. Система и субекти на правото.			
1.2.	Правни отношения. Структура на правоотношението. Юридически факти – понятие и видове юридически факти.			
1.3.	Правни норми - същност, елементи на правната норма. Видове правни норми.			
Тема 2. ОБЩО УЧЕНИЕ ЗА КОНСТИТУЦИЯТА		1	1	
2.1.	Конституция – същност и белези. Историческо развитие. Видове конституции.			
2.2.	Принципи на Конституцията.			
Тема 3. ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ		5	3	
3.1.	Народно събрание - организация и ред на дейност. Правомощия. Видове правни актове.			
3.2.	Президент - правно положение. Правомощия и актове. Отговорност на президента.			
3.3.	Министерски съвет - ред за образуване, състав и срок на правомощия. Актове и отговорност.			
3.4.	Конституционен съд - състав, ред на дейност и правомощия. Актове на Конституционния съд.			
3.5.	Съдебна власт - система и органи на съдебната власт.			
Тема 4. ОСНОВИ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ПРАВО		3	2	
4.1.	Органи на местна власт и самоуправление – областен управител, общински съвет, кмет на община, район и кметство.			
4.2.	Административни актове - определение, изисквания за издаване, видове административни актове. Недействителност на административните актове.			

4.3.	Административни нарушения - определение, обективна и субективна страна на административното нарушение. Субекти на административна отговорност. Административни наказания – видове, производство по налагане.			
Тема 5. НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО		3	2	
5.1.	Общо учение за престъплението. Обективна и субективна страна на престъплението. Обстоятелства, които изключват престъпния характер на деянието.			
5.2.	Общо учение за наказанието. Цели на наказанието. Наказателноотговорни лица. Видове наказания.			
5.3.	Система на престъпленията по НК. Отделни видове престъпления.			
Тема 6. ГРАЖДАНСКО ПРАВО - ОБЩА ЧАСТ		3	2	
6.1.	Физически и юридически лица - понятия и белези. Правосубектност на лицата.			
6.2.	Правни сделки - характеристика и видове. Недействителност на правната сделка.			
6.3.	Представителство.			
6.4	Погасителна давност.			
Тема 7. ОСНОВИ НА ВЕЩНОТО ПРАВО				
7.1.	Право на собственост - същност и съдържание.			
7.2.	Основания за придобиване и загубване на правото на собственост. Защита на правото на собственост.			
7.3.	Форми на собственост - частна и публична. Режим на обектите на държавна и общинска собственост.			
Тема 8. ОСНОВИ НА ОБЛИГАЦИОННОТО ПРАВО		3	2	
8.1.	Облигационно правоотношение - определение и същност. Основания за възникване. Извъндоговорни основания - неправомерно увреждане, неоснователно обогатяване, водене на чужда работа без пълномощие.			
8.2.	Общо учение за договорите.			
Тема 9. ИЗПЪЛНЕНИЕ И НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА		3	2	
9.1.	Изпълнение на задълженията. Принципи, страни, предмет, място и време на изпълнението.			
9.2.	Неизпълнение на задълженията. Виновно неизпълнение - форми и последици. Невиновно неизпълнение на задължението.			
9.3.	Отговорност за неизпълнение на задължението - обезщетение и неустойки. Граница на отговорността.			
Тема 10. ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ОБЛИГАЦИОННИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ		3	2	
10.1.	Понятие за обезпечаване на вземанията. Видове. Привилегии. Договор за поръчителство. Сключване, права и задължения на страните.			
10.2.	Залог и ипотека.			
10.3.	Способи за прекратяване на облигационното правоотношение - новация, прихващане, сливане и опрощаване.			
Тема 11. ДОГОВОРИ В ОБЛИГАЦИОННОТО ПРАВО		3	2	
11.1.	Договор за продажба. Права и задължения на страните. Отговорност на продавача за недостатъци на вещта.			

11. 2.	Договор за поръчка - определение, права и задължения на страните. Договор за изработка - определение, права и задължения на страните.			
11. 3.	Договор за наем - определение, права и задължения на страните. Договор за заем. Заем за послужване. Заем за потребление.			
Тема 12. ОСНОВИ НА ТРУДОВОТО ПРАВО		3	2	
12. 1.	Трудово правоотношение - същност и съдържание. Страни на трудовото правоотношение.			
12. 2.	Прекратяване на трудовите правоотношения - основания и ред.			
Тема 13. ТРУДОВ ДОГОВОР		3	1	
13. 1.	Трудов договор – същност, сключване и съдържание.			
13. 2.	Видове трудови договори.			
Тема 14. РАБОТНО ВРЕМЕ. ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ		2	1	
14. 1.	Понятие и видове работно време.			
14. 2.	Почивки и отпуски – същност. Видове отпуск.			
Тема 15. ТРУДОВА ДИСЦИПЛИНА И ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ		2	1	
15. 1.	Понятие за трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност. Дисциплинарно нарушение - понятие и видове.			
15. 2.	Дисциплинарни наказания. Ред за налагане на дисциплинарните наказания.			
Тема 16. ОСНОВИ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПРАВО		2	1	
16. 1.	Осигурителни правоотношения - същност, елементи, страни. Видове осигурителни правоотношения.			
16. 2.	Осигурени лица. Осигурители. Осигурителни органи.			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	2	40
1.2.	Решаване на казуси и практически задачи	2	20
1.3.	Домашна работа – писмена по зададена конкретна задача или казус	1	20
1.4.	Участие в практически мероприятия	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		6	100
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест)	1	65
Общо за сесийното оценяване:		1	65
Общо за всички форми на контрол:		7	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Бъчварова, М., Андреева, А., Йолова, Г., Димитрова, Д., Матеева, Ж. Основи на правото. Варна: Наука и икономика, 2019.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Андреева, А., Г. Йолова, Трудово и осигурително право, В., Наука и икономика, 2020 г.
2. Андреева, А., Йолова, Г., Димитрова, Д. Основи на публичното право. - Варна: Наука и икономика, 2021.
3. Бъчварова, М., Р. Рачев, Ж. Матеева. Търговско и облигационно право, В., 2015.
4. Бъчварова, М., Владова-Иванова, В., Цветковска, М. Търговско право: [Учебник за студентите от ИУ - Варна]. Варна: Наука и икономика, 2022.
5. Бъчварова, М., М. Цветковска, Вещно право, В., 2015.
6. Бъчварова, М., Матеева, Ж. Гражданско право и процес. Варна: Наука и икономика, 2020.
7. Димитрова, Д., Матеева, Ж., Димитрова, Д. Административно право и процес. Варна: Наука и икономика, 2020.